

Sångpostillan - Tredje söndagen i Fastan

Bidrag från Bengt Pleijel
2009-02-23
Senast uppdaterad 2021-02-28

Tredje söndagen i Fastan Oculi

Kampen mot ondskan

Låt oss be om befrielse från ondskans och mörkrets makt
Tystnad Herre, vår Gud, genom din Son Jesus Kristus
har du besegrat mörkrets välde –
hjälp oss att stå fasta i tron på honom,
så att vi i hans kraft kan vinna seger.
Genom honom, Jesus Kristus, vår Herre och Gud,
som med dig, Fader, och den helige Ande lever och råder från evighet till evighet.

Tredje söndagen i Fastan har också namnet Oculi – en gammal benämning på denna söndag efter inledningsorden i dess gamla introitus ur Ps 25:15 Oculi mei semper ad Dominum (Mina ögon ser alltid till Herren). Den ögonkontakten behöver vi, när vi kommer in i kampen mot ondskan, som är dagens tema.

Psalmen som skall följa oss i predikan är psalmen 237 – Vår Gud är oss en väldig borg. Martin Luther har gjort både text och melodi.

Första årgångens läsningar: 1 Sam 17:40-50, Ef. 5:1-9, Lukas 11:14-26, Psalt. 25:12-22.

Predikans text: Lukas 11:14-26

En gång drev Jesus ut en demon som var stum. När demonen for ut, började den stumme tala, och folket häpnade.

Men några sade: ”Det är med demonernas furste Beelsebul som han driver ut demonerna.” Andra ville sätta honom på prov och krävde att få se ett tecken från himlen.

Men han visste vad de hade i tankarna och sade: ”Varje rike som råkar i strid med sig självt blir ödelagt, och hus faller över hus. Och om nu Satan råkar i strid med sig själv, hur skall hans rike då kunna bestå? Ni säger ju att det är med Beelsebul som jag driver ut demonerna. Men om jag driver ut demonerna med Beelsebul, med vems hjälp driver då era anhängare ut dem? De kommer alltså att bli er dom. Men om det är med Guds finger jag driver ut demonerna, då har Guds rike nått er.

När en stark man vaktar sin gård med vapen i hand, får hans ägodelar vara i fred.

Men kommer det en som är ännu starkare och övermannar honom, tar den mannen ifrån honom alla de vapen han litade på och fördelar bytet.

Den som inte är med mig är emot mig, och den som inte samlar med mig, han skingrar.

När den orena anden lämnar en människa, vandrar den genom vattenlösa trakter och letar efter en plats att vila på. Hittar den ingen säger den: Jag vänder tillbaka till mitt hus som jag lämnade. När den så kommer och finner det städat och snyggt, går den bort och hämtar sju andar till som är värre än den själv, och de följer med in och slår sig ner där. För den människan blir slutet vä början.”

Vi läser också vers 27 och 28:

När Jesus sade detta hördes en kvinna i mängden ropa: ”Saligt det moderliv som har burit dig, och saliga de bröst som du har diat.” Men Jesus svarade: ”Säg hellre: Saliga de som hör Guds ord och tar vara på det.”

Vi läser psalm 237 vers 1:

Vår Gud är oss en väldig borg, han är vårt vapen trygga.
På honom i all nöd och sorg vårt hopp vi vilje bygga.
Mörkrets förste stiger ned, hotande och vred,
han rustar sig förvisst med våld och argan list.
Likväl vi oss ej frukte.

Texten börjar med att Jesus driver ut en demon ur en människa. Det låter otäckt. Och det är också otäckt. Det finns en ondska, ett djävulskap också i vår tid, som smyger sig omkring och vill fånga och binda, ockupera oss. Den Ondes kommer med ondo. Den Ondes viktigaste bokstav är O. Han vrider allt som är gott till något ont. Lycka blir olycka. Frid blir ofrid. Sämja blir osämja. Bibeln talar om demoner, onda andar, redskap åt Mörkrets förste, som stiger ned, hotande och vred. David sjunger: När de onda kommer emot mig och vill uppsluka mig … är jag ändå trygg (Psalt 27:2-3, Fb). Luther skriver i psalmen 237: Likväl vi oss ej frukte.

Vad är hemligheten? Det finns en motmakt som är starkare. Vi behöver inte bli uppslukade och ockuperade av den Ondes ondska. Vårt inre kärleksrum kan bli fyllt av helig Ande. Versen före vår text berättar om det. Jesus säger: Skall då inte er Fader himlen, ge den helige Ande åt dem som ber honom (Lukas 11:13 Fb).

Det är märkligt att denna vers kommer före vår text. Den helige Ande drar oss in i ljus och sanning. När ljuset från himlen tänds genom den helige Ande, ser vi vad som finns i mörkret. Det kan vara en otrevlig upptäckt. När du kommer hem, tänder ljuset, kanske reaktionen blir: Usch vad slarvigt. Jag har glömt att städa. Eller tänk om ljuset tänds i vår inre värld och vi fick se vad där finns: Tänk vad mycket skräp vi lagrat, rädsla, orenhet, avund, förakt, missmod. Det kan vara som att lyfta på stenen i skogen. Vi ser en massa småkryp som springer och krälar hit och dit, rädda, förskrämda …

Vi kan bli rädda för oss själva. Vad är det jag egentligen håller på med? När de onda kommer emot mig och vill uppsluka mig … är jag ändå trygg (Psalt 27:2-3, Fb). Luther skriver i psalmen 237: Likväl vi oss ej frukte. Vad är hemligheten med den tryggheten? Jo, vår Gud är oss en väldig borg. Vi har en stor Gud som drar oss in i sitt kraftfält, in i sin borg. Om den Ondes bokstav är O så Guds bokstav I. Vi är döpta in i Kristus (Rom 6:3) När vi hittar in där kan vi få en erfarenhet av att Guds frid, som övergår allt förstånd, skall bevara våra hjärtan och våra tankar i Kristus Jesus (Fil 4:7). Vi sjunger vers 1.

Vi läser psalm 237 vers 2:

Vår egen kraft ej hjälpa kan, vi vore snart förströdda.
Men med oss står den rätte man, vi stå, av honom stödda.
Frågar du vad namn han bär? Jesus Krist det är.
Han är den Herren Gud, som klädd i segerskrud,
sin tron för evigt grundat.

Jesus tog itu med det onda. Han la inte locket på, Han sopade inte problemen under mattan. Det står att Jesus DREV ut demonen. Den var tydligen inte så lätthanterlig. Det fordrade himmelsk kraft för att klara det. Och när det hände blev det debatt. Debatten rörde sig inte om samma sak som vi debatterar när sådana här fenomen kommer på tal. Hos oss sätter man sig ned och ser på ett dike. I det ena diket säger att det inte finns några demoner. Det finns ingen djävul. Djävulskap finns, mycket är som man säger djävligt. Men man ser inte att det där är djävulskt. Den som är mest intresserad av säga att det inte finns någon djävul är djävulen själv.

Men det finns ett andra dike. Där ser man onda andar bakom varje buske. Fel. Man får inte skylla allt ont på djävulen. Debatten i texten rörde sig inte om det fanns onda andar eller inte. Man visste att en människa kunde bli ockuperad av dem. Jesus talar bland sådana som försökte driva ut onda andar. Debatten gällde här med vems hjälp Jesus gjorde detta. Jesus står i förbund med Beelsebul, de onda andarnas furste, sa en del. Beelsebul – husets herre – är ett namn på djävulen. Vad man säger är att Jesus övar svartkonst. Men Jesus replikerar att det i så fall har blivit inbördeskrig i Satans rike. Därför kämpar Satan mot sig själv.

Jesus talar om varifrån han får hjälpen. Men om det är med Guds finger jag driver ut demonerna, då har Guds rike nått er. Guds finger – den helige Ande. Det onda verkar så starkt. Gud behöver bara peta på det med sitt finger så försvinner det.

Det är himmelska krafter med, där Jesus går fram. Vi själva klarar inte av det onda. Vår egen kraft ej hjälpa kan. Den helige Ande hjälper oss att se att Jesus är med. Vår egen kraft ej hjälpa kan, vi vore snart förströdda. Men med oss står den rätte man, stå, av honom stödda. Frågar du vad namn han bär? Jesus Krist det är. Han är den Herren Gud, som klädd i segerskrud, sin tron för evigt grundat. Vi sjunger vers 2.

Vi läser psalm 237 vers 3:

Och vore världen än så stor och full av mörkrets härar,
dock, när ibland oss Herren bor, platt intet oss förfärrar.
Världens förste är ju dömd, och hans kraft är tömd.
Han på ett huvudhår oss skada ej förmår,
ett ord kan honom fälla.

Jesus liknar ondskans makt vid en stark man som vaktar sin gård. Han har vapen i hand. Då får hans ägodelar vara i fred. Ondskan är stark. Den riktar sina vapen mot oss. Viktiga vapen är lögnen, manipulerandet, rädslan. Och blir vi rädda, gör vi ingenting. Vi blir förlamade, fega och vi smiter. Vår enda chans är att det då kommer en som är starkare än allt djävulskt. Jesus säger att om det kommer en som är ännu starkare och övermannar honom, tar den mannen ifrån honom alla de vapen han litade på och fördelar bytet. Jesus syftar här på sig själv. När vi hör ihop med Jesus hör vi ihop med den som är starkare än allt djävulskap.

Här gör vi ofta två fel:

1) Vi tror att vi kan vara neutrala. Man säger: Jag är inte mot Gud, mot kristendomen. Men Jesus säger: Den som inte är med mig är emot mig, och den som inte samlar med mig, han skingrar. Det går inte att vara neutral. Om man inte samlar människor till Jesus så skingrar man. Den likgiltiga passiviteten blir en makt som drar människor bort från Jesus och evangeliet.

2) Det andra felet är när man bara säger nej till det onda. Många som går i kyrkan blir av med en hel del som är ont. Man får ordning på sitt liv. Men det räcker inte med att bara säga nej. Man måste också säga ja till Jesus. Du får inte bli tom sedan du blivit tömd på det onda. Jesus talar om den onde anden som lämnar en människa att vandra genom vattenlösa trakter, in i en öken, tider då du inte bryr dig om Andens strömmar av levande vatten. Anden vill bo någonstans. Så kommer han tillbaka, hittar det gamla huset (vi = huset) tömt, städat, snyggt. Demonen hämtar sju andra andar, som är värre än han själv och slår sig ned där. Du får inte bli tom när du blir tömd. Då släpper du in lagiskhet och dömande. Viktigt att bli fylld av den helige Ande. Vi måste leva i Jesu seger. Ta emot hans ord av ande och liv – ett ord kan honom fälla.

Vi sjunger:

Och vore världen än så stor och full av mörkrets härar, dock, när ibland oss Herren bor, platt intet oss förfärrar. Världens förste är dömd, och hans kraft är tömd. Han på ett huvudhår oss skada ej förmår, ett ord kan honom fälla

Vi läser psalm 237 vers 4:

Guds ord och löfte ska bestå, vi det i hjärtat bäre.
För himmel, ej för jord, vi gå till strids, och glade äre,
äre alltid väl till mods, fast vi våge gods
och ära, liv och allt; ske blott som Gud befallt.
Guds rike vi behålle.

I versen efter vår text kommer det plötsligt fram en kvinna. Hon ropar, hon sjunger: Tänk om jag fått vara din mamma. Jesus, vad underbart. Vad lycklig din mor måste ha varit.

Den här kvinnan var nog svensk. Svenskar är duktiga på att bli avundsjuka. Men Jesus svarar att det finns en ännu större lycka. Varje man och varje kvinna kan få en ännu större välsignelse än Maria. Jesus säger: Säg hellre: Saliga de som hör Guds ord och tar vara på det.

Guds ord är ande och liv. Det föder fram det nya livet. Född på nytt. Fröet som tittar upp ur marken – det nya liv är Jesus, bärare av Jesus, fylld av hans ande, hans närvaro. Och då kan du gå ut i vardagskampen med en glädje som gnolar inombords. Du tappar inte modet. Du kan våga gods och ära, liv och allt. Du har ju redan fått det eviga livet i dig – Jesus i mig.

Vi sjunger:

Guds ord och löfte ska bestå, vi det i hjärtat bäre. För himmel, ej för jord, vi gå till strids, och glade äre, äre alltid väl till mods, fast våge gods och ära, liv och allt; ske blott som Gud befallt. Guds rike vi behålle.

Du ordbrukare!

Vad har den helige Ande sagt till dig idag?

Hur har han
tröstat? lärt? förmanat? varnat dig?
Stanna till, tänk till, be!

I bibelskolans skattkammare Kan du leta dig fram till Nyfikenhetsvandring nr 6.
Där träffar du en man som det var ruskigt synd om.
Men där berättas hur han blev fri från jobbiga tankar
och hittade in i en vila i Guds trofasta kärlek.